

INFORMATIENOTITIE RAAD

Onderwerp	Resultaat algemene uitkering septembercirculaire 2023
Zaaknummer	54406-2023
B&W vergadering	17 oktober 2023
Portefeuillehouder	Dhr. A.H. (Alexander) Kreule
Behandelend ambtenaar	Chris ten Have telefoon: 06 22 99 1121 , e-mail: chris.ten.have@raalte.nl

Kennis te nemen van

Het resultaat van de septembercirculaire 2023

Inleiding

De septembercirculaire informeert gemeenten over de stand van het gemeentefonds, de grootste inkomstenbron van de gemeenten. Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar van het Rijk de informatie over het gemeentefonds: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. In deze informatienotitie informeren wij u over de mutaties algemene uitkering van de septembercirculaire 2023 ten opzichte van de meicirculaire 2023 voor de jaren 2023-2027. De algemene uitkering is de grootste component in het gemeentefonds.

Kernboodschap

Extra rijksmiddelen geven enige verlichting, maar nog onvoldoende om de afname gemeentefonds vanaf 2026 te dichten

Algemene uitkering

De groei danwel daling van de algemene uitkering wordt accres genoemd. Wanneer rijksuitgaven stijgen, stijgt het accres mee. Omgekeerd geldt hetzelfde, wanneer rijksuitgaven dalen, daalt het accres mee. Het accres bestaat uit een prijscomponent (indexatie voor loon-en prijsontwikkeling) en volumecomponent (indexatie voor toename maatstaven zoals aantal inwoners en woningen). Tot en met 2025 wijzigt de groei van de algemene uitkering slechts nog als gevolg van loon-en prijsontwikkeling. Dit vanwege het akkoord tussen rijk en gemeenten om het volume accres voor de periode 2022-2025 te bevriezen en daarmee de stabiliteit voor deze periode te verbeteren.

Vanaf 2026 is door het rijk besloten om de koppeling aan de rijksuitgaven te laten vervallen en over te gaan tot een nieuwe financieringssysteem. Gemeenten verwachten grote tekorten door een afname van de algemene uitkering. De VNG heeft berekend dat gemeenten vanaf 2026 ongeveer € 3 miljard moeten inleveren. Vertaald naar Raalte gaat dit om een indicatief bedrag van € 6 miljoen. Vandaar dat 2026 ook wel het ravijnjaar wordt genoemd.

Vanaf 2027 is besloten te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (BBP). De indexatie wordt gesplitst in een prijsdeel (inflatie) en volumedeel (stijging aantallen). De volumeontwikkeling wordt gebaseerd op een 8 jaars historisch gemiddelde van de ontwikkeling van de BBP. De indexatie voor het prijsdeel (inflatie) volgt de prijs BBP van het lopende jaar. De financieringssysteem is in de septembercirculaire verwerkt, wat leidt tot een hoger volumeaccres van € 706 miljoen. Dit geeft een positief effect ten opzichte van de meicirculaire, maar is nog niet voldoende om het gat van € 3 miljard te dichten.

De belangrijkste punten uit de septembercirculaire 2023 zijn:

- Meer rijksmiddelen door een positieve bijstelling van de loon-en prijsontwikkeling.
- in 2027 is € 706 miljoen en in 2028 € 670 miljoen aan het volumeaccres toegevoegd vanwege de indexering op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product.

Vertaling naar Raalte

In onderstaand overzicht is het resultaat van de algemene uitkering voor de jaren 2023 – 2027 voor de gemeente Raalte weergegeven. Daarnaast is het totaal van de op te nemen onttrekkingen (stelposten) weergegeven.

Resultaat algemene uitkering septembercirculaire 2023 (Bedragen in €/ afgerond op 1.000)					
	2023	2024	2025	2026	2027
Algemene uitkering septembercirculaire 2023	70.744.000	74.662.000	74.523.000	67.788.000	68.279.000
Algemene uitkering meicirculaire 2023	70.309.000	73.850.000	73.829.000	67.179.000	66.411.000
Resultaat algemene uitkering voor aftrek stelposten	435.000	812.000	694.000	609.000	1.868.000
Op te nemen stelposten (zie bijlage 1)	77.000	138.000	75.000	70.000	57.000
Al in begroting 2023 opgenomen inkomst BTW compensatiefonds (BCF)	300.000				
Negatieve bijstelling algemene uitkering 2022	7.000				
Totaal op te nemen (stel)posten	384.000	139.000	76.000	70.000	57.000
Resultaat algemene uitkering na aftrek (stel)posten	51.000	674.000	619.000	539.000	1.811.000

Hieruit blijkt dat de rijksinkomsten via de algemene uitkering voor aftrek van de stelposten toeneemt met € 0,43 miljoen in 2023, € 0,81 miljoen in 2024, € 0,69 miljoen in 2025, € 0,61 miljoen in 2026 en € 1,87 miljoen in 2027.

Tegenover de extra middelen van het rijk staan uitgaven voor uit te voeren taken (taakmutaties). Deze reserveren we via stelposten en zijn weergegeven in bijlage 1. Daarnaast is in de septembercirculaire een voorschot op de onderschrijding van de ruimte onder het plafond BTW compensatiefonds aan de algemene uitkering van € 667.000 toegevoegd, waarvan in de begroting 2023 rekening is gehouden met een toevoeging van € 300.000. Tot slot is er een negatieve bijstelling van € 7.000 betreffende de algemene uitkering 2022.

Na aftrek van deze posten is er een positief resultaat van € 0,05 miljoen in 2023, € 0,67 miljoen in 2024, € 0,62 miljoen in 2025, € 0,54 miljoen in 2026 en € 1,81 miljoen in 2027. Het positieve resultaat is met name het gevolg van de bijstelling van de loon-en prijsontwikkeling en een hoger volumeaccres vanaf 2027 (zie ook bijlage 2).

Vervolg

Het financiële resultaat voor het jaar 2023 wordt verantwoord in de jaarrekening 2023. De resultaten 2024 en verder van deze septembercirculaire worden volgens bestaande werkwijze vertaald bij de zomernota 2024 en kadernota/ begroting 2025-2028.

Communicatie

N.v.t.

burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte,

de secretaris
Monique van Esterik

de waarnemend burgemeester
Arco Hofland

Bijlage 1: Overzicht taakmutaties (stelposten)

Bijlage 2 Toelichting resultaat na aftrek stelposten

Bijlage 3: Septembercirculaire 2023

Bijlage 1: Overzicht taakmutaties

Stelposten door taakmutaties (uit te voeren taken waarvoor rijk middelen beschikbaar stelt)					
Taakmutaties	2023	2024	2025	2026	2027
Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Bijzondere bijstand en vroeg signalering	0	58.000	0	0	0
Rijksvaccinatieprogramma (kinkhoest)	0	8.000	8.000	8.000	8.000
Veilig Wonen	7.000	7.000	7.000	7.000	0
WSW	62.000	57.000	52.000	47.000	41.000
Totaal	77.000	138.000	75.000	70.000	57.000

Energie prestatie gebouwen

Er is vanaf 2023 structureel € 8.000 beschikbaar gesteld voor de toezicht en handhaving van de energieprestaties van gebouwen

Bijzonder bijstand en vroegsignalering

Er is in 2024 landelijk € 50 miljoen beschikbaar gesteld om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Voor Raalte is dit € 58.000.

Rijksvaccinatieprogramma (kinkhoest)

Vanaf 1 januari 2024 worden gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van kinkhoestvaccinatie. Er wordt voor Raalte structureel € 8.000 vanaf 2024 beschikbaar gesteld.

Veilig Wonen

Er is voor de periode 2023-2026 € 7.000 beschikbaar gesteld ten behoeve van een wijziging van de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers. Ten behoeve van een veilige woonplek krijgen decentrale bestuurders een beveiligingsadvies op maat aangeboden.

WSW

Er is een compensatie voor de bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de Wet Sociale Werkvoorziening beschikbaar gesteld van € 62.000 in 2023 aflopend naar € 41.000 in 2027. De bedragen nemen af vanwege de natuurlijke uitstroom van de WSW doelgroep.

Bijlage 2: Toelichting resultaat na aftrek stelposten

	2023	2024	2025	2026	2027
1.1 Loon-en prijscompensatie accres	0	800.000	675.000	615.000	632.000
1.2 Volumeaccres vanaf 2027 obv historisch bruto binnenlands product					1.270.000
1.3 Bijstelling uitkeringsfactor	-276.000	-166.000	-163.000	-159.000	-213.000
1.4 BTW compensatiefonds (BCF)	667.000				
1.4 Al begrote inkomst BCF	-300.000				
1.5 Overige mutaties	-40.000	40.000	107.000	83.000	122.000
Totaal	51.000	674.000	619.000	539.000	1.811.000

1.1 Loon-en prijscompensatie accres

De loon-en prijsontwikkeling (LPO) wordt t/m 2026 bijgesteld op basis van ramingen van het Centraal Planbureau (CPB) voor loonvoet sector overheid (60%), prijsontwikkeling overheidsconsumptie (20%) en prijs bruto overheidsinvesteringen (20%) en vanaf 2027 op basis van ontwikkeling prijs Bruto Binnenlands Product. Door een hogere loon-en prijsontwikkeling is in 2024 € 800.000, in 2025 € 675.000, in 2026 € 615.000 en in 2027 € 632.000 toegevoegd aan de algemene uitkering. Hoe dit uitwerkt aan de kostenkant van onze begroting, monitoren we bij de reguliere Planning & Control cyclus.

1.2 Volume accres o.b.v. historisch bruto binnenland product

Er is in 2027 landelijk € 706 miljoen toegevoegd aan het volumeaccres gebaseerd op een 8 jarig historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. Voor Raalte betreft het een toevoeging van € 1.270.000 in 2027 aan de algemene uitkering.

1.3 Bijstelling uitkeringsfactor

Er is landelijk een positieve bijstelling van een aantal maatstaven waaronder bijstandsontvangers, inwoners 75+ en regionale en landelijke centrumfunctie. Dit leidt tot een negatieve bijstelling van de uitkeringsfactor. Voor Raalte € 276.000 negatief in 2023, € 166.000 negatief in 2024, € 163.000 negatief in 2025, € 159.000 negatief in 2026, € 213.000 negatief in 2027.

1.4 Ruime onder plafond BTW compensatiefonds

De ruimte onder het plafond BTW compensatiefonds (BCF) wordt teruggestort in de algemene uitkering. In de begroting 2023 hebben we een inkomst van € 300.000 begroot. Bij de septembercircularisatie is een voorschot verstrekt van € 667.000 op basis van een inschatting van de onderschrijding van het plafond in 2023. De werkelijke afrekening 2023 vindt plaats bij de meicircularisatie 2024.

1.5 Overige mutaties

Het betreft enkele technische mutaties in de algemene uitkering.

